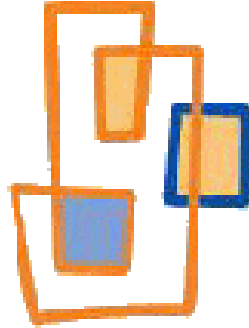

Jaarverslag 2015

Dokteranders Jan Fossen

Gespecialiseerd in professionele kwaliteitsontwikkeling

www.janfossen.nl

Wat willen we eigenlijk: meer of minder zekerheid?

Het lijken onzekere tijden. Zomaar enkele krantenberichten:

- Winkelketens die al sinds mensenheugenis het straatbeeld bepalen blijken om te kunnen vallen. Weg V&D.
- Ons lijden moet direct worden verholpen. Niet voor niks is de geestelijke gezondheidszorg een booming business, we verdragen geen ellende meer. Terwijl we soms alleen maar op zoek zijn naar rust of persoonlijke ontwikkeling. Zo zegt Jan Derksen, hoogleraar klinische psychologie in Nijmegen.
- De fietstocht van leerlingen langs asielzoekerscentra zit vol gevaren. Voor je het weet springt er één bij je achterop.
- Er komen teveel zelfstandigen. Vraag: Hoe doen we dat met de pensioenen die ze niet opbouwen? En met arbeidsongeschiktheidsverzekeringen die ze niet afsluiten? Antwoord: verplicht ze meer zekerheid in te bouwen.

Inhoud

Meer of minder zekerheid?	3
De Psycholoog	3
De Econoom	3
De Wiskundige	3
De Politicus	4
De Zelfstandige Professional	5
Fietsen zonder Grenzen	8
Daarom	9
Dus	9
Bijlage	10

Meer of minder zekerheid?

Dit verslag is een pleidooi om onzekerheid niet alleen toe te laten, maar zelfs te omarmen. Hoe dat precies moet is nog niet helemaal duidelijk, maar vaststaat dat niet alle denkbeeldige risico's ingedamd hoeven te worden. Zekerheid bestaat in verschillende gradaties. Eens kijken wat deskundigen daarover zeggen: de psycholoog, de econoom, de wiskundige, de politicus.

En: wat zegt de Zelfstandige Professional (ZP-er)¹?

Voorbeeld

1. je kunt 900 euro ontvangen of je krijgt de kans om met 90% zekerheid 1000 euro te ontvangen
2. je dient 900 euro te betalen of je krijgt de kans om met 90% zekerheid 1000 te verliezen

De Psycholoog

Cialdini heeft in zijn boek 'Overtuigingskracht' (2008) een aantal aspecten over zekerheid belicht. Zekerheden willen we vooral niet kwijtraken, zo zegt hij. Dat geldt ook voor geld: een vorm van zekerheid. We blijken veel gevoeliger te zijn voor mogelijk verlies dan voor mogelijke winst. *Loss aversion* heet dat.

De meeste mensen kiezen bij het eerste voorbeeld voor de zekere winst (900 euro ontvangen). Maar in het tweede voorbeeld kiest men voor de gok. Je hebt dan immers 10% kans om niets te verliezen.

Les 1: Zorg ervoor dat je niks verliest.

De Econoom

Voor de econoom zijn de kansen in beide voorbeelden exact gelijk: zowel in geval van winst of verlies zijn beide keuzes 900 euro waard.

Ook in de marketing speelt dit gegeven een belangrijke rol. De kans dat huiseigenaren aanbevolen energiebesparende maatregelen treffen is veel hoger als ze te horen krijgen dat ze anders zo'n 50 cent per dag blijven *verliezen* dan als ze te horen krijgen dat ze 50 cent per dag kunnen *besparen*. De boodschap waarin het verlies wordt benadrukt blijkt veel overtuigender. Dat kan leiden tot irrationele keuzes.

Les 2: Verpak je boodschappen goed.

De Wiskundige

Eindejaarsloten kopen blijkt volslagen irrationeel te zijn. De kans op een prijs schijnt net zo groot te zijn als 22 keer achter elkaar munt gooien. En toch doen we het. Massaal. Misschien omdat we denken aan de fifty-fifty kans: je krijgt wel of geen prijs. Wel hoopgevend, die gedachte. We dromen lekker verder.

Les 3: Koop geen eindejaarsloten.

¹ Ik geef de voorkeur aan ZP-er. De ZZP-er is iemand zonder iets.

De Politicus

Ton Heerts, FNV voorzitter, heeft een discussie geopend over zelfstandigenaftrek, ziekte en arbeidsongeschiktheid. Deze volg ik met gepaste afstand. Ben lid van FNV zelfstandigen omdat zij een stem hebben in de politiek (SER). Ik lees dat op voorspraak van D66 de beknotting van de zelfstandigenaftrek is voorkomen bij het begrotingsakkoord. Fijn. Ik ben natuurlijk vóór de aftrek. ZP-er zijn is al duur genoeg. Ik heb een basale arbeidsongeschiktheidsverzekering afgesloten in 2008. Nog nooit gebruik van hoeven maken. Ik heb een simpele pensioenregeling getroffen in 2012. Nog nooit gebruik van mógen maken. Kortom, ik heb wel wat zekerheden ingebouwd, maar zal bij langdurige arbeidsongeschiktheid toch het huis moeten opeten. Desondanks had de discussie die Heerts heeft ontketend, goede intenties. Namelijk aantasting van de verzorgingsstaat, waarbij werkgevers kiezen voor een ZZP constructie om de kosten te verlagen. Hiermee verdwijnt het voordeel van de zelfstandigenaftrek, door het lage uurtarief, in de zakken van werkgevers. Willen ZZP-ers dat? Nee natuurlijk. Gebeurt het? Ja, het gebeurt.

Sheila Sitalsing, columniste bij de Volkskrant, schrijft in haar prachtige column van 10 juni 2015 het volgende: 'Alsof het bootvluchtelingen zijn die over de Middellandse zee zijn komen aanvaren, zo wordt tegenwoordig gesproken over zelfstandigen zonder personeel'. Een column zoals er meer geschreven zouden moeten worden. Een lans brekend voor zelfstandig opererend Nederland. En één ding kan ze ons *verzekeren*: 'de ganzen gaan nooit meer weg'. Lezen, zeg ik. Het staat in de bijlage.

Les 4: Doe zelf normaal.

De Zelfstandige Professional

Hoe denkt de ZP-er over (on)zekerheid? Dit aan de hand van enkele hoogte- en dieptepunten in 2015.

1. Fietstocht van Arnhem naar Tours.

Op 11 april ben ik vertrokken voor een fietstocht naar Tours in Frankrijk. Dat is de eerste etappe van een tocht naar het einde van de wereld (Finisterre) in Spanje. Ik had wat zekerheden ingebouwd: de fiets in goede conditie, evenals de bestuurder. Een vriend die de eerste twee dagen meefietste om mij mentaal te ondersteunen, zei dat er niets verkeerd kon gaan. Hij gaf mij onderstaand boek. Ik had de eerste vier nachten, voor alle zekerheid, vastgelegd: Den Bosch, Oostmalle, Gent en Lille. Dat heb ik daarna losgelaten. Teveel voorbereiding is dodelijk voor de creativiteit. Naast de vraag *Waar* ik zou slapen bleken er nog twee andere vragen relevant: *Hoe* ga ik fietsen en *Wat* ga ik eten. Het bestaan wordt ineens heel overzichtelijk. Ik had een globale route op mijn telefoon staan. De zon hielp mij als ik het even niet meer wist. Of ik vroeg het een local. Na 1100 km kwam ik aan. Het

smaakte naar meer.

Boek

‘Langzamerhand worden de beenspieren tot taaie kabels die de eigenaar over de hoogste bergpassen heen duwen. (...) Men raakt geleidelijk in een wereldvreemde, extatische toestand waarin men met een mengsel van begrip en onbegrip op het gedoe der mensheid neerziet. Alle zorgen en nerveuze spanningen verdwijnen, complexen en neurosen, indien aanwezig, worden draaglijk en tot goede vrienden. Juist door afstand te nemen van het leven ontdekt men het leven zelf. Het ongeluk ligt in een klein hoekje, maar het geluk niet. Wel vereist deze manier van leven een zekere asociale instelling, in de goede betekenis van het woord. Veelbelovende betrekkingen moeten worden opgezegd, florerende zaken moeten worden verkocht, eventuele vrouwen en kinderen moeten voor onbepaalde tijd aan hun lot worden overgelaten.’

Uit: Bob den Uyl ‘Er kon niets verkeerd gaan’ (2015)

2. Hond dood

Aangekomen in Tours kreeg ik het bericht dat onze hond kanker had. Ongeneeslijk. Niet operabel. Nog enkele dagen te leven. Een hond die bijna 11 jaar onderdeel is geweest van het gezin. Ging vaak mee op vakantie. Blafte als er iemand aanbelde. Was altijd blij als je weer thuiskwam. Deze keer niet. Hij bleef liggen. We hebben een afspraak gemaakt bij de dierenarts en gevierden hebben we afscheid van hem moeten nemen. De zekerheid was ver te zoeken. Hoewel, je kunt ook zeggen

dat er maar één zekerheid is in een hondenleven.

3. Afscheid van de Federatie Medisch Specialisten

De aanleiding voor de fietstocht was het afscheid van de Federatie Medisch Specialisten. Zes jaar heb ik daar met plezier gewerkt voor enkele dagen per week. Die zekerheid was een prettige steunpilaar in het (onzekere) ZP bestaan. Ze hebben mij op tijd gewaarschuwd. Ik mocht in dienst komen. Dat ging mij te ver. Op 1 april stond ik buiten. Op 11 april stapte ik op de fiets.

4. De huisartsen

De inkomensonzekerheid werd gecompenseerd door activiteiten bij de huisartsen. Ik heb me gestort op accreditaties van huisartspraktijken. Daar was veel vraag naar auditoren, aangezien inmiddels 60% van de huisartsen deelneemt aan deze vorm van toetsing en kwaliteitsverbetering. Dat zijn er ruim 5200. Ik had de agenda volgeboekt met afspraken door het hele land. De ene dag naar Den Haag, de volgende naar Schimmert. Alleen

Zeeland heb ik overgeslagen. Ik heb mijzelf erover verbaasd dat ik zoveel zekerheid nodig bleek te hebben en niet de kans heb genomen eens tijdje naar een lege agenda te staren.

5. Missie

Al met al heeft dit erin geresulteerd dat ik een prima omzet heb gedraaid in 2015. Terwijl de verwachting was dat ik er (hard) op achteruit zou gaan. Mijn voornemen om een nieuwe missie te formuleren, de website te vernieuwen en nieuwe opdrachtgevers te zoeken, is daarmee op de langere baan geschoven. De keren dat ik daarover in conclaaf ging waren confronterend. Tja, wat is mijn missie nou eigenlijk? Waarom doe ik wat ik doe? Wat bereik ik ermee?

Vind ik het eigenlijk wel leuk? De onzekerheid over het vervolg begon te knagen. Het beantwoorden

van de vragen Why, How en What, volgens de theorie van Simon Sinek, blijkt een zinvol én moeizaam proces. Zodra dat klaar is volgt een verse website. Wordpress staat te popelen.

6. Texel

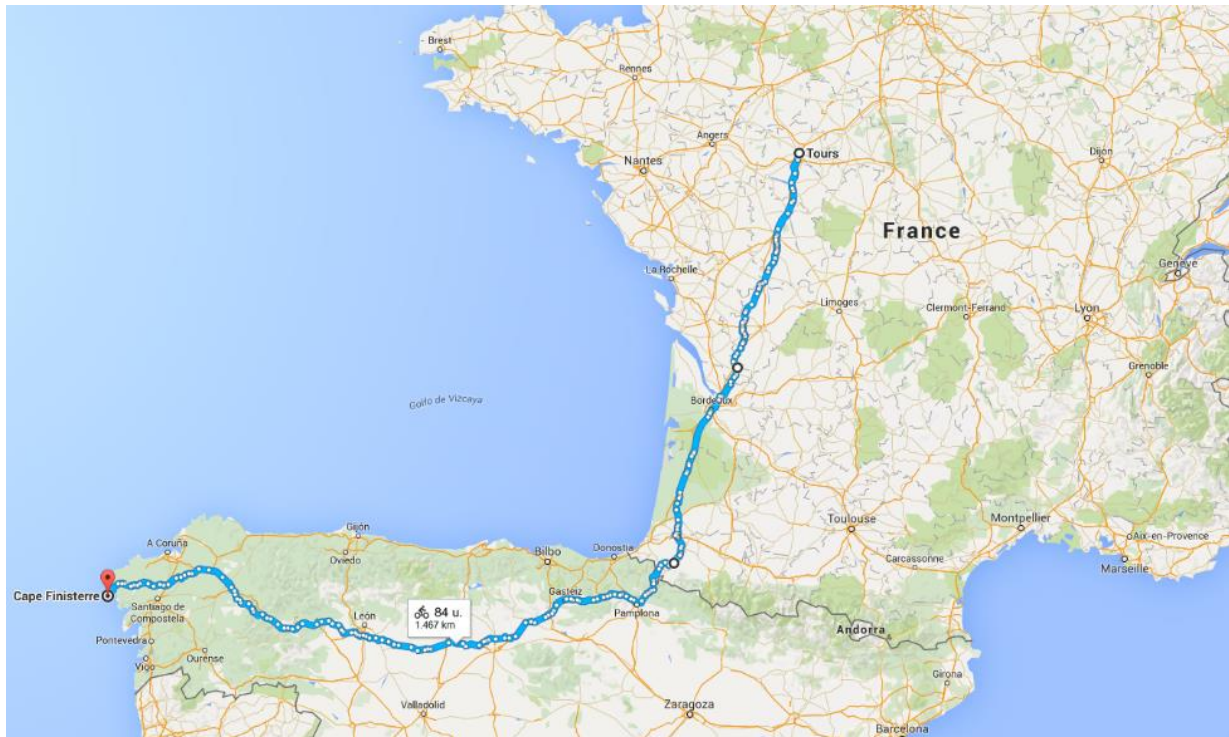
Het jaar eindigde met enkele dagen Texel. Daar bleek maar één ding heel zeker te zijn: het waait er altijd!

Les 5: Zekerheid is wispelturig. Het is niet voor iedereen weggelegd of geschikt. Er zijn gradaties van zekerheid. Ik dacht mijn meest geschikte gradatie gevonden te hebben. Het blijkt een wankel evenwicht. Soms kan het helpen om het over een andere boeg te gooien. Kijken wat er gebeurt. Het gaat uiteindelijk niet om meer óf minder. Het gaat om meer én minder. Zekerheid bestaat niet. Je kunt er alleen maar in geloven.

Fietsen zonder Grenzen

Op 20 maart vertrek ik met de trein naar Tours. Daarvandaan fiets ik zo'n 100 km per dag. Tot ik aankom in Finisterre.

De tocht staat in het teken van Artsen zonder Grenzen. Ik wil graag € 1000,- ophalen voor projecten in Syrië.

Waarom deze tocht?

Omdat het kan. Vorig jaar heb ik het eerste deel van de route afgelegd. Nu fiets ik van Tours via de Pyreneeën en Santiago de Compostella naar Finisterre. Bij elkaar zo'n 2000 km.

Waarom geld voor Syrië?

Dit is ingegeven door de enorme stroom Syrische vluchtelingen die in 2015 op gang is gekomen. En waarbij er mensonterende toestanden te zien waren bij de Europese grenzen.

Bovendien ben ik zelf in Syrië geweest. Dat was lang voor de Jihad, in mijn studententijd. Ik vond de gastvrijheid overweldigend.

Waarom Artsen zonder Grenzen?

Deze organisatie maakt zich o.a. sterk voor vluchtelingen uit Syrië. Voor meer informatie kijk op de website van Artsen zonder Grenzen.

Daarom

Uiteindelijk zijn wij allemaal vluchtelingen. Ooit vanuit de Hoorn van Afrika zijn we gestart met de verovering van de wereld. Je hebt vogels en pechvogels. Vanuit de hel is het paradijs goed zichtbaar en daarom komen vluchtelingen hier naartoe. Hekken zetten om het paradijs is geen oplossing.

Misschien kunnen we nog wat van vluchtelingen leren. Zekerheden achterlaten. Nieuwe zekerheden opzoeken. Onzekerheden overwinnen.

Dus

Ga naar <http://www.actiezondergrenzen.nl/acties/jan-fossen/2000-km-fietsen-zonder-grenzen/>

Klik op de knop DONEER of STEUN MIJ en volg de stappen.

Anoniem geven kan ook. Stort op de Actierekening NL61 ABNA 0242525555 o.v.v. actie Jan Fossen

Bij voorbaat dank! Namens alle Syrische vluchtelingen.

Jan Fossen

Arnhem, februari 2016

ZZP

Als of het bootvluchtelingen zijn die over de Middellandse Zee zijn komen aanvaren, zo wordt tegenwoordig gesproken over zelfstandigen zonder personeel.

Dat begint maar voor zichzelf, in onbeheersbare hoeveelheden. Dat is net de ganzen bij Schiphol: eentje is schattig, twee is enig, duizend is het signaal om professionele vergassers en nekomdraaiers in te zetten. Dat profiteert erop los (zelfstandigenaftrek!). Dat pleegt aanslagen op het stelsel van sociale zekerheid, want hoe moeten we straks de voorzieningen bekostigen als dat zzp-gespuis te weinig belasting opbrengt? Dat komt hier zomaar de boel verstoren, terwijl we het zo goed geregeld hadden met de vaste baan die ondertussen een eeuw bestaat. Dat moet gewied worden, hoe kunnen we het verjagen?

Dat is bovendien naast een bedreiging en een last óók nog eens beklagenswaardig volk, het is uitgebuit, het moet gered worden. Vastigheid moet het krijgen, en zekerheden. En als de zzp'er iets probeert terug te zeggen, zoals 'ik wil geen vastigheid, en ik wil gráág elk jaar opnieuw een tijdelijk seizoenscontract bij mijn favoriete strandtent zonder wederzijdse verplichting, en ik wil geen verplicht opgelegde verzekering bij zo'n woekerpolishufter', dan sussen de zelfbenoemde leden van de reddingsbrigade: hij ijlt, dat zzp'ertje weet niet wat goed voor hem is.

Dat zzp'ertje weet niet wat goed voor hem is

Af en toe waait er iemand langs die zegt: hé, dat is een uitkomst. Als iedereen zzp'er zou worden, zou het leven stukken goedkoper en overzichtelijker worden. Iedereen, behalve ikzelf natuurlijk, want ik wil zelf wel graag doorbetaald eindeloos met vakantie en doorbetaald schoolziek zijn en doorbetaalde baaldagen opnemen en doorbetaald lanternen en de hele dag op kosten van de baas op Facebook kankeren op profiteurs en ik ben zeer gehecht aan mijn kerstpakket. Maar voor alle anderen vind ik het de beste uitvinding sinds gesneden wittebrood.

Aan de zzp'er zelf wordt niet zo vaak iets gevraagd. Net als bij bootvluchtelingen wordt er meer over hem dan met hem gepraat. Opvallend vaak gebeurt dat door mannen die geworteld zijn in het polderoverleg, zelf zijn ze comfortabel in loondienst. Nog nooit zelf een eenmanszaakje draaiende gehouden, nog nooit facturen geschreven en omzet gedraaid, maar wel bol van de opvattingen over ondernemerschap.

Zo stond gisteren Ton Heerts in *Het Financieele Dagblad* met uitspraken als 'een explosie van het aantal zzp'ers zou funest zijn' en 'de zelfstandigenaftrek moet weg'.

Ton Heerts leidt de grootste vakcentrale van het land en vanuit zijn perspectief heeft hij gewoon gelijk: een land vol schofterig behandelde pakketbezorgers en alfahulpen die, zoals hij zegt, moeten 'bedelen om inkomen' is geen fijn land.

Een land vol zelfstandig opererende professionals die uitstekend in staat zijn een prima inkomen te verwerven, is een prima land, maar niet vanuit vakbondsperspectief. Want die betalen niet mee aan werknemersverzekeringen (ze profiteren er evenmin van, ze vallen domweg buiten het systeem) en een van de bestaansrechten van de vakbond is de vaste baan met de daaraan gekoppelde zekerheid van een uitkering bij werkloosheid en arbeidsongeschiktheid. De vrijgevestigde professionals zitten daar niet mee, die lossen pech graag zelf op.

Het punt is dat wat goed is voor de postbezorger een gruwel is voor de zelfstandige professional. En omgekeerd. Er bestaat geen collectieve 'oplossing' voor zzp'ers. Hoe graag de ganzenvergassers en reddingsbrigades dat ook zouden willen. Ze voeren een achterhoedegevecht. De ganzen gaan nooit meer weg.